

et eventuelt Omvalg B for A. Vi se altsaa, at af de 2,100 Stemmer er der ikke faldet mere end 800 paa den Kandidat, som faar flest Stemmer. Der skulde altsaa være Omvalg, men nu kunne vi af Stemmesedlerne se, hvorledes der vil blive stemt ved et Omvalg. Tænker man sig, at A og B komme paa Omvalg, kan man af de Stemmesedler, hvor C's Stemmer staa først, der, hvor der er 600 Stemmer, se, hvorledes de ville fordele deres Stemmer mellem A og B, naar de ikke faa deres egen Mand valgt. De foretrække da B for A, kaste deres Stemmer over til de 700, der altsaa blive 1,300, og i Omvalget vil altsaa B blive valgt. Jeg vil bede ærede Medlemmer gennemgaa ikke blot dette, men ogsaa de følgende Eksempler, som jeg foreløbig ikke skal komme nærmere ind paa. Jeg har kun omtalt dette enkelte, som er det simpleste, for at belyse Grundtrækkene og Tanken i denne Afstemningsmaade.

Ærede Medlemmer vide vel, at der for et Aarstid siden sad en engelsk Valg-systemskommission, som skulde overveje forskellige Maader til at praktisere Valgretten paa, og som afgav sin Rapport i Maj Maaned. Jeg har i mine Udtalelser i Betænkningen nævnt, at en ret betydelig Del af denne Rapport vilde blive oversat og følge med Betænkningen som Bilag, men denne Oversættelse var et temmelig stort Arbejde, og man har ikke naaet at faa det færdigt, men det er under Trykning og vil senere blive omdelt. Det havde været heldigt, om vi havde haft det allerede nu, idet der i denne udførlige Rapport er mange gode Tanker og Oplysninger om de forskellige Valgsystemer, der er i Brug og have været foreslaaede omkring i Landene. Den af mig foreslaaede Afstemningsmaade, altsaa subsidiær Afstemning: at man nummererer Kandidaterne i den Orden, i hvilken Vælgerne foretrække dem, er i Overensstemmelse med det System, som den engelske Valg-systemskommission har foretrukket blandt de mange, som den omtaler. Jeg vil ogsaa her bemærke, at baade Afstemningsmaaden, Optællingen og Valgreglerne ere i Overensstemmelse med det System, som Overretssagfører Johan Pedersen i en Aar-række har været en ihærdig Forkæmper

for, og som er nærmere udformet af Niels Skriver Svendsen.

Der bliver undertiden sagt: Den Valgmaade kan være meget god, ideelt set, men naar vi skulle praktisere den, er den for vidtløftig. Vælgerne ville ikke kunne finde ud af den. Men den her foreslaaede Maade at stemme paa er meget simpel, meget ligetil: man nummererer Kandidaterne i den Orden, hvori man foretrækker dem, og er der nogle, man ikke ønsker at stemme paa eller i det hele aldrig kunde tænke sig at stemme paa, kan man lade dem være udenfor Nummerorden. Det er i Virkeligheden saare simpelt. Man skulde ikke synes, at det var mere indviklet, end at Vælgerne, naar de faa set lidt paa det, let ville kunne finde ud af det. Optællingsmaaden er ogsaa ret ligefrem, den giver lidt mere Arbejde end den, man har nu, men da man, som jeg før har peget paa, undgaar Omvalg, vil man, selv om der er lidt Arbejde ved at optælle Stemmerne og udfinde Resultatet, til Gengæld spare de mange Vælgere for atter at møde til Valg.

Naar jeg nu skal vise, hvordan man tæller Stemmerne op for at finde Resultatet efter den Valgmaade, jeg har foreslaaet, skal jeg ogsaa her tage det simpleste Eksempel at belyse Sagen ved. Vi tage atter det Eksempel, hvor der er tre Kandidater, og stille A og B sammen, idet vi tænke os, at C gaar ud. Hvordan ville saa C's Stemmer blive fordelte? De ville blive fordelte saaledes, at A faar 800 og B faar 700 + 600, det er 1,300. Vi se altsaa, at B sejrer over A, hvis de to skulle paa Omvalg med hinanden. Men vi skulle ogsaa undersøge, om B kan sejre over C, idet Valgregelen er, at den Kandidat, som sejrer over hver enkelt af de andre Kandidater ved Omvalget, er valgt. Han skal altsaa stilles sammen med hver enkelt af de andre, altsaa maa vi stille B, som har sejret over A, sammen med C, idet A er gaaet ud. Hvor ville nu de Vælgere, som have stemt paa A, kaste deres Stemmer? Vi se, at de ville gaa over til B, og han vil saa sejre med 1,500 Stemmer mod 600. De se altsaa, at hvor der kun er tre Kandidater, er Optællingsmaaden og Afgørelsen af, hvem der er valgt efter den Valgregel, jeg nævnedes, i Virkeligheden saare